

ELSLANDE, Renaat van, politicus (Boekhoute 21 januari 1916).

Studeerde rechten (dr. juris 1941) en politieke wetenschappen (licentiaat politieke en sociale wetenschappen 1942) aan de Leuvense universiteit, werd 1941 advocaat, 1945 lid van het studiecentrum van de Christelijke Volkspartij, 1947 burgemeester van Lot (bij Brussel), 1949 kamerlid voor de Christelijke Volkspartij. Van 1960 tot '68 was hij nagevoeg onafgebroken minister: van 3 september 1960 tot 27 maart 1961 minister-onderstaatssecretaris voor culturele zaken; van 25 april 1961 tot 12 juli 1962 minister, adjunct voor nationale opvoeding en cultuur; van 12 juli 1962 tot 24 mei 1965 minister van cultuur en adjunct voor nationale opvoeding; van 19 maart 1966 tot 7 februari 1968 minister van Europese zaken en Nederlandse cultuur.

In januari 1972 werd hij minister van binnenlandse zaken, in januari 1973 als eerste Vlaming minister van buitenlandse zaken. In 1969 werd hij voorzitter van de kamerfractie van de Christelijke Volkspartij.

Als zoon van een Westvlaamse onderwijzer was Van Elslande reeds van in zijn jeugd (in het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond, de Katholieke Studenten Actie, de collegebond te Roeselare) een vurig flamingant.

Ook aan de universiteit bekleedde hij leidende functies in de studentenorganisaties (Jong Volksche Front). Vlak na de oorlog werkte hij mee aan het blad Het Westen, waarin hij een pro-angelsaksisch neerlandisme verdedigde. Als lid van het zgn. centrum-Harmel geraakte hij bijzonder vertrouwd met de problematiek van de Vlaams-Waalse verhoudingen. Hij behoorde tot de eerste na-oorlogse Vlaamse kamerleden die opkwamen voor culturele autonomie. Hij diende op 5 mei 1954 ook als eerste

een wetsvoorstel in tot oprichting van culturele raden, maar slaagde er niet in voldoende belangstelling voor zijn initiatief te wekken. Als minister ijverde hij systematisch voor de autonomie van het Nederlandstalige onderwijs- en cultuurbeleid in België, inzonderheid via de splitsing van het onderwijsministerie, die inderdaad mede door zijn toedoen en onder zijn ministeriële verantwoordelijkheid werd doorgevoerd. Verder was hij ook de promotor van de taalwet inzake het lager onderwijs (1963).

Nog als minister besteedde hij bijzondere aandacht aan de uitbreiding van de Nederlandse culturele infrastructuur te Brussel, o.m. door de oprichting van een Vlaams conservatorium, door de uitvaardiging van een nieuw statuut voor de Muntschouwborg, de vestiging van kunstacademies en de stichting van het Nederlands cultureel centrum aan het Martelarenplein. Zijn opvolger, Frans van Mechelen, zou dat beleid van 1968 af krachtig voortzetten.

Van Elslande droeg ook bij tot de culturele integratie van het Nederlandse taalgebied door zijn talrijke officiële contacten met Nederlandse regeringsleiders en gezagdragers. Als minister van Europese zaken trachtte hij op het departement van buitenlandse zaken de achterstelling van de Vlaamse diplomaten en ambtenaren ongedaan te maken. In 1968 sloot hij namens de Vlaamse CVP te Brussel een verkiezingskartel met de Franstalige fractie van P. vanden Boeynants.

Tijdens het beslissende kamerdebat over de grondwetsherziening (december 1970) maakte hij ophef met een kritische ontleding van de taalwetgeving, waarvan hij de doelmatigheid voor de bescherming van de Vlamingen te Brussel in twijfel trok en die hij wenste te zien vervangen door een dynamische „bewegingsstrategie”, gericht op de bouw van moderne en aantrekkelijke Vlaamse scholen.

WERKEN: *Culturele autonomie. Een concreet voorstel* (1954);
- *Het streekplan als instrument van ruimtelijke ordening*, in *Economische Raad voor Vlaanderen-berichten*, nr. 4 (1961, p. 7-25);
- *Invloed en betekenis van de Vlaamse rechtswetenschap voor de Nederlandse Cultuur*, in *Rechtskundig Weekblad*, jg. 30, nr. 36 (1967, p. 1.751-1.756).

LITERATUUR: G. Fonteyn, *Renaat van Elslande* (1970).

MANU RUYSS